

EFFEKTRAPPORT 2015

savetheorangutan.se

Bakgrund

Save the Orangutan jobbar för att säkra den utrotningshotade Borneo-orangutangen (*Pongo pygmaeus*) och dess regnskogshem på Borneo.

Orangutangen finns idag på IUCN:s röda lista över utrotningshotade djur. Antalet orangutanger på Borneo har minskat med mer än 50 procent under de senaste 60 åren. Idag bedöms det finnas färre än 50 000 vilda orangutanger kvar i Borneos skogar. Detta gör orangutangen till en sårbar art som är väldigt känsligt för yttre påverkan.

Det finns flera hot mot orangutangens framtida existens. Skövlingen av regnskog, som leder till att orangutangens naturliga habitat förstörs, är det största. Även skogsbränder, illegal jakt och klimatförändringar är allvarliga hot.

Save the Orangutan Sverige grundades år 2007 och är en fristående medlemsorganisation med insamlingsverksamhet i Sverige, Danmark och Storbritannien. Arbetet inom Save the Orangutan Sverige sker i nära samarbete med partnerorganisationerna Save the Orangutan i Danmark och Storbritannien.

Kärnverksamheten bedrivs på den indonesiska delen av Borneo. Det praktiska arbetet sköts av Save the Orangutans lokala partner Borneo Orangutan Survival Foundation (BOSF). Större delen av Save the Orangutans insamlade medel går till världens största räddningscenter för orangutanger, Nyaru Menteng. Centret grundades av danska Lone Dröscher Nielsen år 1999. Verksamheten på centret fokuserar dels på att rehabilitera yngre orangutanger som förlorat sin mamma i mötet med människan. Dels på att förflytta orangutanger vars regnskogshem skövlas, eller riskerar att skövlas.

Lone Dröscher Nielsen på Nyaru Menteng

För att hitta en långsiktig lösning för orangutangernas hotade situation läggs även stort fokus vid regnskogens bevarande. Genom lokala återplanteringsprojekt skapar vi förutsättningar för både djur och människor vars liv är helt beroende av regnskogen för sin överlevnad. Att restaurera förstörda torvmossor är en viktig nyckel till framgång. För att skapa långsiktigt hållbara lösningar som gagnar både människor och djur drivs projekten under samråd med lokalbefolkningen.

Omslagsbild: Orangutangen Sigi var en av 19 orangutanger som frisläpptes i den skyddade regnskogen Bukit Batikap i september 2015. Foto: BOSF

På väg till skogsskolan på Nyaru Menteng

Det här vill Save the Orangutan uppnå

Save the Orangutan vill att Borneos orangutanger ska kunna leva ett fritt liv i regnskogen även i framtiden. En planet utan biodiversitet, där vi människor utrotar våra närmaste släktingar, är en planet utan någon hållbar framtid. Orangutangen är en viktig pusselbit för att bevara den biologiska mångfalden i Borneos unika regnskog där alla arter är sammanlänkade genom en känslig naturlig balans.

Det slutgiltiga målet för Save the Orangutan är att bevara den vilda populationen av orangutanger på en hållbar nivå. Detta är en komplex uppgift som måste lösas i samarbete och samförstånd mellan flera parter på många plan. Save the Orangutans arbete är därför långsiktigt och innefattar påverkan på flera olika plan – såväl praktiskt som politiskt.

Det arbete Save the Orangutan utför här och nu lägger till stor del fokus på att lösa den akuta situation orangutangerna redan befinner sig i. Det gör vi genom att rädda och rehabilitera orangutanger som hållits i fångenskap samt att skydda de vilda orangutangernas hem i regnskogen.

För att långsiktigt säkerställa orangutangens existens är en viktig nyckel att bevara regnskogen. Save the Orangutans mål är därför även att stoppa den eskalerande avskogningen på Borneo. Det gör vi genom att skydda existerande skog med hjälp av lokala patruller, men även genom återplantering av skog på skövlad mark. Att återskapa

skövlande torvmossor är en viktig del för att säkerställa att orangutangens unika regnskogshem bevaras.

Torvmosseskogen i Mawas-området på centrala Borneo är sedan 2012 ett skyddat skogsområde. Området är 390 000 hektar stort, vilket motsvarar ungefär samma yta

som Gotland. Här lever idag runt 3000 vilda orangutanger här och området är därför ett väldigt viktigt habitat. Mawas-området har tidigare drabbats hårt av skogsskövling, skogsbränder och dränering av torvmossarna. I samarbete med vår lokala partner BOS arbetar Save the Orangutan för att bevara det ovanligt stora orangutangbestånd som finns i Mawas. Detta görs till stor del genom att säkra framtiden för regnskogen genom återplantering och skydd av befintlig skog.

Mawas, Borneo

I vilket organisatoriskt sammanhang verkar Save the Orangutan

Save the Orangutan Sverige är en politiskt och religiöst obunden medlemsorganisation. Insamlingsverksamheten bedrivs i Sverige, i nära samarbete med Save the Orangutan Danmark. Kärnverksamheten bedrivs på indonesiska delen av Borneo, Kalimantan, i samarbete med vår lokala partner BOS Foundation.

Verksamheten står under översyn av Svensk Insamlingskontroll och innehar 90-konto. Organisationen är även medlem av FRII, Frivilligorganisationernas Insamlingsråd, som jobbar för att kvalitetssäkra insamlingsorganisationer. Vårt arbete har även granskats av Givarguiden och vi finns med på Givarguidens gröna lista.

I Sverige stöttar drygt 1 400 privatpersoner Save the Orangutan varje månad. För att stärka projekten på Borneo arbetar Save the Orangutan kontinuerligt med att öka svenskarnas kunskap om organisationen och vår verksamhet och för att attrahera fler bidragsgivare.

Vilken kapacitet och vilket kunnande har vi för att uppnå vårt mål

Även om Save the Orangutan Sverige har funnits sedan 2007 har verksamheten inte bedrivits särskilt aktivt på lokal svensk nivå. Från och med juni 2015 finns en heltidsanställd i Stockholm. Att organisationen har en heltidsanställd person på plats är ett stort steg i riktningen mot att växa som organisation. Samtidigt är förutsättningarna för vad som kan genomföras begränsade med enbart en anställd.

En stor del av arbetet i Sverige koordineras med kontoret i Danmark, vilket skapar ett större sammanhang och fler möjligheter. På kontoret i Danmark finns även stor kunskap och värdefulla erfarenheter som kan överföras till Sverige.

På plats på Borneo har vi ett nära samarbete med våra lokala samarbetspartner BOSF. Detta för att de har den bästa kunskapen om de lokala förutsättningarna och möjligheterna.

Idag står Save the Orangutans medlemmar för 85 procent av driften av rehabiliteringscentret Nyaru Menteng.

Hur vet vi att Save the Orangutan gör framsteg

Att arbeta med att rädda den utrotningshotade orangutangen är ett långsiktigt arbete. Mer än 50 procent av orangutangbeståndet har försvunnit på sextio år. Och det bedöms att över 2000 orangutanger dör varje år i mötet med människan. Det kommer att ta många år att bygga upp ett livskraftigt bestånd på nytt. Eftersom ett av de största hoten mot orangutangen är avskogningen på Borneo hänger regnskogsfrågan nära ihop med orangutangens utsatta situation.

Antalet frisläppta orangutanger varje år är ett sätt att se att vårt arbete på räddningscentret Nyaru Menteng går som det ska. De frisläppta orangutangerna följs via radiosändare under de första åren för att se hur de klarar sig.

Även det antal orangutanger som räddas och vårdas på räddningscentret är en viktig del av bevarandet av en utrotningshotad art. Orangutangerna på Nyaru Menteng genomgår en flerårig träning i en "skogsskola". Att en orangutang lyckas avancera till ett nytt steg i rehabiliteringsprocessen är ett mått på att träningen ger resultat.

En viktig del i att få ett långsiktigt resultat är att skapa möjligheter och förändra attityder bland lokalbefolkningen. Detta är en process som inte sker över en natt och resultaten är svåra att mäta. Att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling för de stammar som lever i regnskogen är en ständigt pågående process. Mänskliga rättigheter och medborgarinflytande är viktiga hörnstenar i alla våra projekt.

Orangutangen Kesi och personal från BOSF

Vad har Save the Orangutan åstadkommit så här långt

Räddningscentret Nyaru Menteng startades av danska Lone Dröscher Nielsen år 1999. På centret har ett unikt rehabiliteringsprogram utvecklats för att förbereda föräldralösa unga orangutanger på ett självständigt vilt liv i regnskogen. Sedan 1999 har centret vuxit till världens största rehabiliteringscenter för primater.

Idag har Nyaru Menteng dagligen hand om drygt 500 orangutanger. Förhoppningen är att de allra flesta av dessa på sikt ska kunna återvända till regnskogen efter att de genomgått den fleråriga skogsskolan. Sedan Nyaru Menteng grundades har fler än 1000 orangutanger vårdats på räddningscentret.

Rehabiliteringsprogrammet som utvecklats på Nyaru Menteng är en riktig framgångssaga. Av de närmare 200 orangutanger som frisläppts sedan 2012 lever 92 procent idag på egen hand i regnskogen. Detta är något som många experter inte trodde var möjligt.

Under 2015 har Save the Orangutan bland annat (via stöd till BOS Foundation):

- Frisläppt 33 orangutanger (fördelat på två frisläppnings-tillfällen i centrala Kalimantan och två i östra Kalimantan)
- Samlat in pengar för ca 11 000 träd som kommer att planteras i Mawas-området under 2016
- Utbildat och utrustat tre nya brandpatruller med bland annat fordon, brandutrustning och skyddskläder
- Räddat och förflyttat fler än 40 orangutanger (däribland flera babyorangutanger) som drabbats av skogsbränder under hösten
- Återfört två smugglade orangutanger till Indonesien från Kuwait
- Påbörjat ett projekt för hållbar utveckling tillsammans med ursprungsbefolkningen dayakerna

Save the Orangutan

Postadress: Box 49052, 100 28 Stockholm. Besöksadress: St Eriksgatan 63, 112 34 Stockholm
Organisationsnummer: 802435-6613